

Підприємництво та торгівля

УДК 69:658.014

Саламаха Павло Іванович

аспірант

Одеської державної академії будівництва та архітектури

Salamakha Pavlo

Postgraduate Student of the

Odesa State Academy of Civil Engineering and Architecture

ORCID: 0009-0000-6782-5558

**ОЦІНКА ТЕНДЕНЦІЙ РОЗВИТКУ БУДІВНИЦТВА В СИСТЕМІ
УПРАВЛІННЯ КОНКУРЕНТОСПРОМОЖНІСТЮ ПІДПРИЄМСТВА
ASSESSMENT OF CONSTRUCTION DEVELOPMENT TRENDS IN
THE ENTERPRISE COMPETITIVENESS MANAGEMENT SYSTEM**

***Анотація.** Вступ. Оцінки тенденцій розвитку ринку в системі управління підприємством є ключовим елементом аналітичного та стратегічного блоку управління, основою формування конкурентоспроможності підприємства. Вона дозволяє прогнозувати розвиток ринку будівництва, визначати перспективні напрями інвестування та раціонально планувати виробничі ресурси.*

Метою статті є огляд тенденцій розвитку будівельної галузі, що дозволить отримати рекомендації для підвищення якості процесів управління конкурентоспроможності підприємств галузі.

Матеріали і методи. Матеріалами для дослідження є галузеві звіти, аналітичні огляди та маркетингові дослідження. Використано: огляд літератури (щоб виявити, зібрати та критично оцінити відповідні публікації, звіти і т.д., що досліджують тенденції розвитку будівельних підприємств та будівельної галузі), аналіз та синтез (щоб вилучити ключові

висновки з різних джерел), систематизація (щоб упорядкувати та структурувати результати статистичної звітної, висвітлюючи основні тенденції, можливості, виклики ринку будівництва).

Результати. Аналіз показав зростання індексу будівельної продукції протягом майже всього розглянутого періоду. динаміки зміни індексу будівельної продукції для житлових будинків та нежитлових будівель є достатньо різними. Наявна суттєва зміну розподілу за останні п'ять років підкреслює зміщення пріоритетів в потребах щодо будівельних робіт за рахунок зростання потреб у ремонтних роботах та реконструкції. Наведена оцінка прямих збитків від руйнувань та пошкоджень житлових і нежитлових об'єктів. Тому актуальним є відновлення виробничих та інших фондів в найкоротші терміни.

Перспективи. В Україні відзначено стабільність у житловому та комерційному будівництві: зокрема, сегмент будівель показав кращі результати ніж інфраструктура. Зростає кількість будівельних компаній у регіонах із більшою економічною активністю. Подальші дослідження будуть спрямовані на вичення стимулів і механізмів переходу до нових стандартів в будівництві – енергоефективність, цифрові технології (BIM, електронні дозволи).

Ключові слова: будівельні підприємства, конкурентоспроможність, стан ринку, індекс будівництва, управління.

Summary. Introduction. Assessment of market development trends in the enterprise management system is a key element of the analytical and strategic management block, the basis for the formation of the competitiveness of the enterprise. It allows you to forecast the development of the construction market, determine promising investment directions and rationally plan production resources.

The purpose of the article is to review the development trends of the construction industry, which will allow you to obtain recommendations for improving the quality of the processes of managing the competitiveness of enterprises in the industry.

Materials and methods. The materials for the study are industry reports, analytical reviews and marketing research. The following were used: a literature review (to identify, collect and critically evaluate relevant publications, reports, etc. that investigate the development trends of construction enterprises and the construction industry), analysis and synthesis (to extract key conclusions from various sources), systematization (to organize and structure the results of statistical reporting, highlighting the main trends, opportunities, challenges of the construction market).

Results. The analysis showed an increase in the construction product index during almost the entire period under review. The dynamics of the construction product index for residential and non-residential buildings are quite different. The significant change in the distribution over the past five years emphasizes the shift in priorities in construction needs due to the increase in the need for repair work and reconstruction. An assessment of direct losses from destruction and damage to residential and non-residential facilities is provided. Therefore, the restoration of production and other funds in the shortest possible time is relevant.

Prospects. Ukraine has noted stability in residential and commercial construction: in particular, the building segment showed better results than infrastructure. The number of construction companies in regions with greater economic activity is growing. Further research will be aimed at identifying incentives and mechanisms for the transition to new standards in construction - energy efficiency, digital technologies (BIM, electronic permits).

Key words: *construction companies, competitiveness, market condition, construction index, management.*

Постановка проблеми. Оцінки тенденцій розвитку ринку в системі управління підприємством є ключовим елементом аналітичного та стратегічного блоку управління, основою формування конкурентоспроможності підприємства. Вона забезпечує прийняття обґрунтованих управлінських рішень і визначає напрямки розвитку підприємства. Важливість оцінки тенденцій розвитку будівельної галузі полягає у виявленні основних напрямів, динаміки та закономірностей змін, що відбуваються в цій сфері. Така оцінка дозволяє прогнозувати розвиток ринку будівництва, визначати перспективні напрями інвестування та раціонально планувати виробничі ресурси. Аналіз тенденцій дає змогу враховувати вплив економічних, технологічних і соціальних факторів на стан галузі, підвищувати ефективність і конкурентоспроможність підприємств, допомагає визначити стратегічні пріоритети, сприяє впровадженню інновацій, енергоефективних технологій і сталому розвитку будівельного комплексу країни.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Науковці приділяють значну увагу дослідженню тенденцій розвитку будівельних підприємств, оскільки будівельна галузь є драйвером розвитку національних економічних систем. Зокрема в дослідженні [1] аналізується підприємницька структура будівельного сектору у 2019–2024 рр., виділяються цифровізація, екологізація, кластерна інтеграція та потреба в фінансуванні як ключові напрями трансформації. Дослідження [2] описує фактори, що впливають на динаміку сектору, виділяються можливі сценарії зростання будівельної галузі, які можуть призвести до виникнення необхідних умов для економічного розвитку країни та вирішення багатьох соціальних проблем. Крім того, дослідження [3] містить кількісну оцінку індексу будівельної продукції в Україні, вплив зовнішніх і внутрішніх факторів на обсяги виробництва, наводиться корисна емпірична база для тренд-аналізу. Дослідження [4] також містить кількісну оцінку тенденцій розвитку

будівельного комплексу, аналіз циклічності сектору. Робота [5] пропонує огляд збитків, структурних змін і пріоритетів відновлення; робота наголошує на дефіциті фінансування, кадровому дефіциті та потребі у політичній координації відбудови. В дослідженні [6] доведено, що будівельний комплекс є важливою галуззю економіки, що істотно впливає на розвиток інших галузей та економіки в цілому, отже визначення величини впливу будівельної галузі на інші галузі і навпаки як інструментів впливу будівельної галузі на інші є важливим завданням при розробці стратегічної політики країни. Проаналізована робота будівельного комплексу [7], виділено тісний зв'язок з іншими секторами економіки країни, оскільки результати будівельної діяльності забезпечують інші галузі народного господарства фондами, які в подальшому також потребують реалізації послуг по їх утриманню. Економічний ефект від розвитку будівельного комплексу полягає у мультиплікаційному ефекті коштів, вкладених у будівництво.

Метою статті є огляд тенденцій розвитку будівельної галузі, що дозволить отримати рекомендації для підвищення якості процесів управління конкурентоспроможності підприємств галузі.

Матеріали і методи. Основними матеріалами для дослідження є галузеві звіти, аналітичні огляди та маркетингові дослідження. Використано ряд наукових методів: огляд літератури (щоб виявити, зібрати та критично оцінити відповідні публікації, звіти і т.д., що досліджують тенденції розвитку будівельних підприємств та будівельної галузі), аналіз та синтез (щоб вилучити ключові висновки з різних джерел), систематизація (щоб упорядкувати та структурувати результати статистичної звітної, висвітлюючи основні тенденції, можливості, виклики ринку будівництва).

Виклад основного матеріалу. На даний час, враховуючі масштаби руйнувань об'єктів різного призначення внаслідок ведення бойових дій на території України, галузь будівництва набуває надзвичайно важливого

значення, особливо для перспектив відновлення країни. Але з тієї ж причини спостерігалось певне зниження інвестиційної привабливості будівельних проектів для деяких регіонів України, особливо на початку військових дій у 2022 році. Однак, вже з 2023 року будівельна діяльність почала відновлюватись значними темпами, з часом сягаючи рівня показників до початку повномасштабного вторгнення.

Одним з основних показників, що характеризують стан та ділову активність будівельної галузі є індекс будівельної продукції. Цей показник відображає зміну обсягів виробленої будівельної продукції, тобто виконаних будівельних робіт, за певні періоди з урахуванням індексів цін на будівельно-монтажні роботи.

Динаміка зміни індексу будівельної продукції в період 2015-2024 років за даними Державної служби статистики України відображена в табл. 1.

Таблиця 1

Індекси будівельної продукції за видами у 2015-2024 роках¹, %

Рік	Будівництво, усього	Будівлі	Інженерні споруди
2015	87,5	91,7	83,7
2016	117,5	120,8	114,0
2017	126,4	121,5	131,7
2018	108,6	103,5	113,6
2019	123,6	119,1	127,7
2020	105,6	93,7	115,6
2021	106,8	110,0	104,6
2022	35,2	38,2	33,1
2023	125,0	113,0	134,8
2024	118,6	124,4	114,5

Джерело: сформовано на основі [8]

¹ Дані наведено без урахування тимчасово окупованих територій та частини територій, на яких ведуться (велися) бойові дії

Дані табл. 1 демонструють динаміку до зростання індексу будівельної продукції протягом майже всього розглянутого періоду. Найвищих значень показник сягав у 2017 році – 126,4%, у 2019 році – 123,6% та у 2023 році – 125%. Навіть під час пандемії коронавірусної хвороби індекси будівельної

продукції зростали на 105,6% та 106,8%. Однак, у 2022 році після початку повномасштабного вторгнення на територію України індекс впав до 35,2%, що є надзвичайно низьким показником – таких показників за останні 15 років не спостерігалось. Трохи меншим було скорочення індексу по зведенню будівель (38,2%) та більшим (33,1%) по зведенню інженерних споруд. Саме значне падіння індексу у 2022 році пояснює його суттєве зростання у 2023 році. Але в 2024 році ця тенденція до зростання зберігається, що є позитивною ознакою.

Якщо окремо розглянути склад зведених будівель, то можна спостерігати, що динаміки зміни індексу будівельної продукції для житлових будинків та нежитлових будівель є достатньо різними, що відображено на рис. 1.

Рис. 1. Динаміка зміни індексу будівельної продукції за видами будівель¹, %

Джерело: складено автором на основі [8]

¹ Дані наведено без урахування тимчасово окупованих територій та частини територій, на яких ведуться (велися) бойові дії

Зміни індексу будівельної продукції по житловим будинкам демонструють падіння показника у 2015, 2020 та 2022 роках, а по нежитловим будівлям у 2015, 2018 та 2022 роках. Однак, темпи збільшення в окремі роки для нежитлових будівель вищі та сягають 130,3% та 131,6%, а

для житлових будинків цей показник не перевищував 120%. Однаково складним для зведення обох видів будівель є 2022 рік, але саме цей рік не може свідчити про розвиток галузі та окремих її напрямів через причину падіння рівня будівництва.

Для того, щоб більш конструктивно дослідити розвиток будівництва в Україні потрібно проаналізувати обсяги виробленої продукції за той же період. Обсяг виробленої будівельної продукції – це вартість будівельних, монтажних та інших робіт, що виконуються під час нового будівництва, реконструкції, реставрації, капітального та поточного ремонту будівель, споруд, технічного переоснащення підприємств [9]. Динаміка зміни обсягів виробленої будівельної продукції в період 2015-2024 років за даними Державної служби статистики України відображена в табл. 2.

Таблиця 2

Обсяги виробленої будівельної продукції за видами у 2015-2024 роках¹,

%

Рік	Будівництво, усього	Будівлі	Інженерні споруди
2015	57515,0	28907,5	28607,5
2016	73726,9	38106,4	35620,5
2017	105682,8	52809,6	52873,2
2018	141213,1	66791,6	74421,5
2019	181697,9	83589,3	98108,6
2020	202080,8	80625,6	121455,2
2021	258073,6	102894,3	155179,3
2022	114943,8	50172,5	64771,3
2023	165818,2	65511,5	100306,7
2024	210197,4	87605,9	122591,5

Джерело: складено автором на основі [10]

¹ Дані наведено без урахування тимчасово окупованих територій та частини територій, на яких ведуться (велися) бойові дії

У 2015-2017 роках обсяги виробленої будівельної продукції по будівлям та інженерним спорудам мали однаковий рівень, але починаючи з 2018 року обсяги інженерних споруд починають суттєво різнитись від

обсягів будівель – перевищення в 2019 та 2022 роках складає більше 14000 млн. грн, а в 2023 та 2024 роках – майже 35000 млн. грн. В цілому для обох видів будівництва найбільш продуктивним був 2021 рік, в якому спостерігаються найвищі за весь період показники: для житлових будинків 102894,3 млн. грн, а для інженерних споруд 155179,3 млн. грн. У 2024 році результати все ще нижчі, ніж у 2021 році, але вони доволі великими темпами наближаються до попереднього максимуму.

Майже подібну динаміку показали обсяги виробленої будівельної продукції по житловим і нежитловим будівлям, що видно на рис. 2.

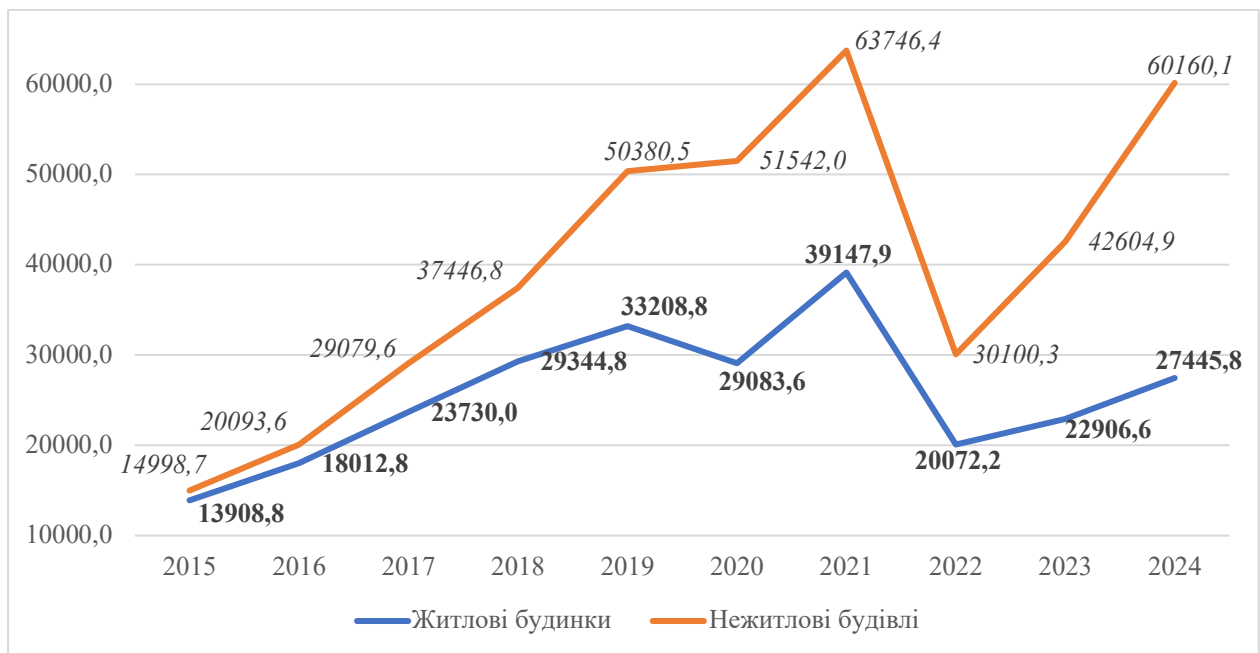

Рис. 2. Динаміка зміни обсягів виробленої продукції за видами будівель¹, млн. грн.

Джерело: складено автором на основі [10]

¹ Дані наведено без урахування тимчасово окупованих територій та частини територій, на яких ведуться (велися) бойові дії

Перевищення обсягів по нежитловим будівлям щорічно поступово зростає і в 2019 році суттєво відрізняється – більше на 17171,7 млн. грн або 51,7%. Однакові тенденції зростання та падіння показника супроводжуються значним перевищенням обсягів нежитлових будівель, яке навіть у 2022 році 50%.

Ведення бойових дій на території України суттєво змінило також розподіл виконаних робіт за характером. Згідно з положеннями ДБН А.2.2-3-2014 «Склад та зміст проектної документації на будівництво» [11], будівництво розподіляється на нове будівництво, реконструкцію, капітальний ремонт та технічне переоснащення об'єктів будівництва.

Нове будівництво - будівництво будинків, будівель, споруд, їх комплексів, що здійснюється з метою створення об'єктів виробничого і невиробничого призначення, а також лінійних об'єктів інженерно-транспортної інфраструктури, в тому числі добудова зупинених об'єктів незавершеного будівництва [11].

Капітальний ремонт - це сукупність робіт на об'єкті будівництва, введеному в експлуатацію в установленому порядку, без зміни його геометричних розмірів та функціонального призначення, що передбачають втручання у несучі та огорожувальні системи, при заміні або відновленні конструкцій чи інженерних систем та обладнання, у зв'язку з їх фізичною зношеністю та руйнуванням, поліпшення експлуатаційних показників, а також благоустрій території [11].

Реконструкція - перебудова введеного в експлуатацію в установленому порядку об'єкту будівництва, що передбачає зміну його геометричних розмірів та/або функціонального призначення, в наслідок чого відбувається зміна основних техніко-економічних показників, забезпечується удосконалення виробництва, підвищення його техніко-економічного рівня та якості продукції, що виготовляється, поліпшення умов експлуатації та якості послуг [11].

Аналізуючи дані наведені Державної служби статистики України можна побачити суттєву зміну розподілу за останні п'ять років, що підкреслює зміщення пріоритетів в потребах щодо будівельних робіт. Розподіл обсягів виробленої будівельної продукції за характером будівництва наведений на рис. 3.

Дані, наведені на рис. 3, демонструють зростання потреб у ремонтних роботах та реконструкції за останні п'ять років. За цей період частка ремонтів була найбільшою до 2024 року, сягаючи на максимальному значенні 45,1% у 2021 році.

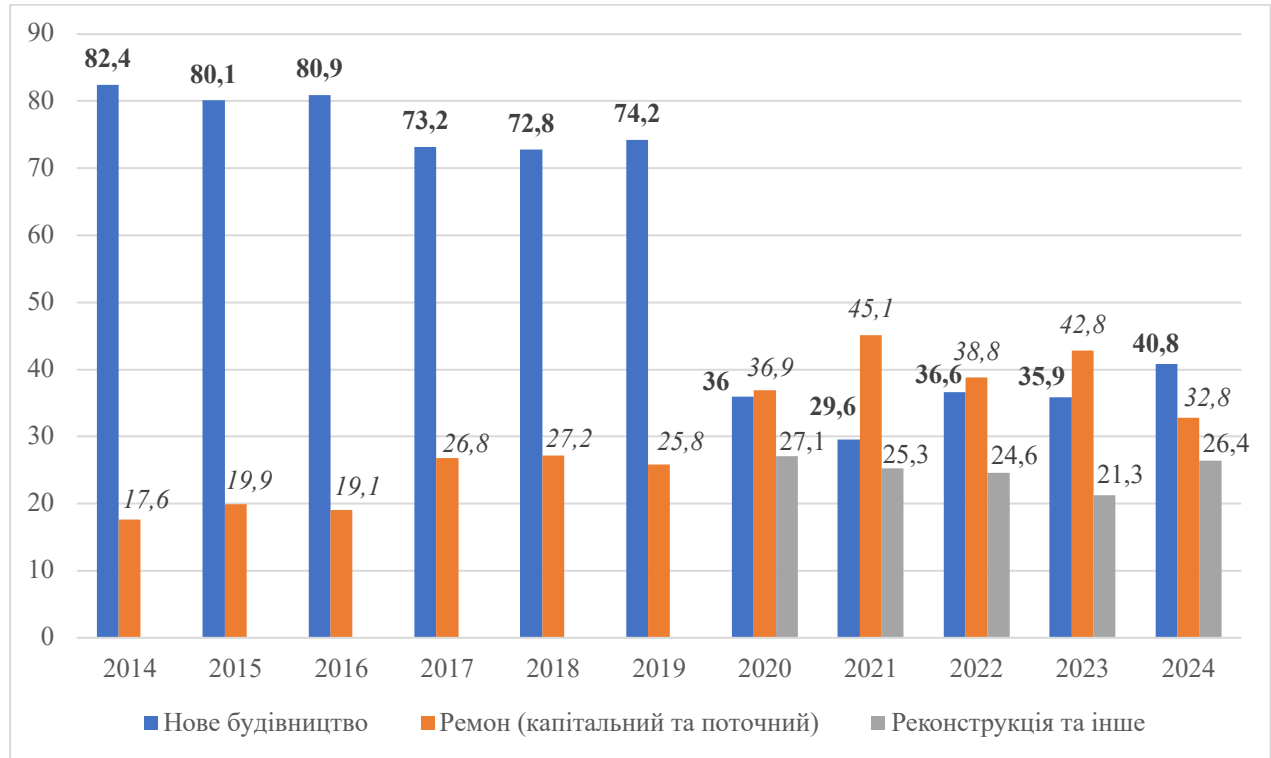

Рис. 3. Розподіл обсягів виробленої будівельної продукції за характером будівництва¹, %

Джерело: складено автором на основі [10]

¹ Дані наведено без урахування тимчасово окупованих територій та частини територій, на яких ведуться (велися) бойові дії

Але й в 2022 а 2023 роках цей показник достатньо великий – 38,8% та 42,8% відповідно. Тільки в 2024 році він трохи знизився – до 32,8%. Слід зазначити, що в 2024 році кількість зруйнованих будівель, споруд та мереж досягла значення, при якому нове будівництво активізувалось та його частка перевищила частки ремонтів та реконструкцій – 40,8%. Найбільш сталою є частка реконструкцій в розподілі – в середньому близько 25%, що пояснюється самою сутністю робіт з реконструкції, оскільки на даний час можливість покращення основних техніко-економічних показників

підприємства, забезпечення удосконалення виробництва, підвищення його техніко-економічного рівня та якості продукції не завжди є основною метою.

Такі динаміки змін по зазначеним напрямам свідчать про актуальність відновлення виробничих та інших фондів всіма доступними способами в найкоротші терміни.

Одним з найважливіших показників стану нерухомості в Україні за останні три роки став рівень збитків від руйнувань. З початку повномасштабного вторгнення тільки протягом двох років загальна сума прямих збитків житловій та нежитловій нерухомості, іншої інфраструктури транспортним засобам та товарним запасам перевищила \$ 157 млрд за вартістю заміщення [12, с. 3] і такі втрати продовжують зростати.

Оцінка прямих збитків від руйнувань та пошкоджень об'єктів за секторами станом на кінець 2024 року наведена на рис. 4.

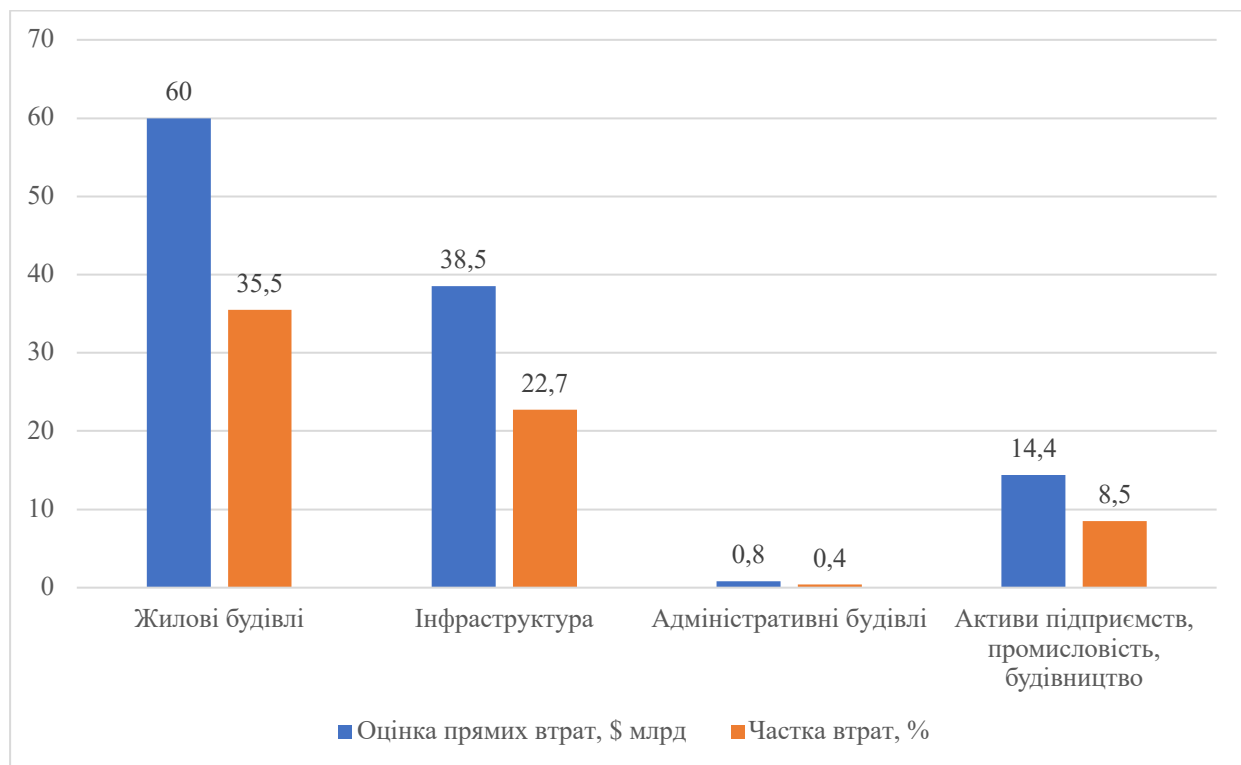

Рис. 4. Оцінка прямих втрат від руйнувань та пошкоджень об'єктів за секторами станом на кінець 2024 року

Джерело: складено автором на основі [13]

Загальні прямі збитки по активам підприємств, промисловості та будівництву складають \$14,4 млрд, значна частка яких припадає на втрату основних засобів, включаючи будівлі та споруди. По кількості постраждалих об'єктів немає точних показників через те, що не про всі підприємства, особливо середні та малі, можна отримати таку інформацію внаслідок їх знаходження на окупованих територіях.

Прямі збитки по об'єктах житлового фонду оцінюються в \$60 млрд, що складає найвищу частку в загальній сумі втрат. Розподіл втрат по видах житлового фонду згідно «Звіту про прямі збитки інфраструктури від руйнувань внаслідок військової агресії Росії проти України станом на листопад 2024 року» наведено в табл. 3.

Таблиця 3

Прямі збитки по об'єктах житлового фонду за видами втрат

Види втрат	Оцінка втрат, \$ млрд	Первісна кількість, тис. од.	Зруйновано, тис. од.	Пошкоджено, тис. од.	Всього втрат, тис. од.
Багатоквартирні будівлі	49,9	180,0	7,0	19,8	26,8
Приватні будинки	9,4	9163,9	70,7	125,8	196,5
Гуртожитки	0,7	7,1	0,2	0,4	0,6
Всього	60,0	9351,0	77,9	146,0	223,9

Джерело: складено автором на основі [13]

З наведених в табл. 3. даних можна зробити висновок, що найбільші фінансові втрати припадають на багатоквартирні будівлі – 83,17% від загальної суми, на приватні будинки – 15,67% та на гуртожитки – 1,17%. За кількістю втрачених одиниць також найбільшу частку мають багатоквартирні будівлі – 14,89% від загальної кількості будівель, що складає 26,8 тисяч одиниць, приватні будинки – 2,14% або 196,5 тис. од., гуртожитки – 8,45% або 0,6 тис. од.

Загальна площа пошкоджених та зруйнованих об'єктів складає 90 млн м², що відповідає 9% загальної площі житлового фонду країни або

6,5% з урахуванням рівня пошкоджень. Такі втрати залишили без житла або с пошкодженим житлом 3,4 млн. осіб населення, що складає 1,4 млн. домогосподарств [13].

Висновки і перспективи подальших досліджень. Результати дослідження свідчать, що сегменти інфраструктурного будівництва (дороги, лінії електропередач, комунікації) суттєво просіли. Наявний дефіцит кадрів – висококваліфікованих інженерів, фахівців і кваліфікованих будівельників. Зросли витрати на будівництво через подорожчання енергоресурсів, будівельних матеріалів, логістики. Попри складні умови, в Україні відзначено стабільність у житловому та комерційному будівництві: зокрема, сегмент будівель показав кращі результати ніж інфраструктура. Зростає кількість будівельних компаній у регіонах із більшою економічною активністю (Київ, Львів, Дніпропетровська область) — свідчення ринкової концентрації та можливостей. Подальші дослідження будуть спрямовані на вивчення стимулів і механізмів переходу до нових стандартів в будівництві – енергоефективність, цифрові технології (BIM, електронні дозволи), нерухомість як комплексні рішення (мікрорайони).

Література

1. Капраль О. Р., П'ятночка Б., Секретар І. В., Садов'як М. Б. Стан і напрями розвитку будівельних підприємств України. *Академічні візії*. 2025. (42). URL: <https://academy-vision.org/index.php/av/article/view/1936> (дата звернення: 10.10.2025).
2. Паламарчук О., Петришина С. Будівельна галузь України: стан та прогнози. *Економіка та суспільство*. 2023. (51). DOI: <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2023-51-45>
3. Колесник А. В., Бутенко О. П. Аналіз стану та тенденцій розвитку ринку будівельних матеріалів України. *Вісник економіки транспорту і*

промисловості. 2024. (64). DOI:
<https://doi.org/10.18664/338.47:338.45.v0i64.149930>

4. Капраль О., Секретар І. Змістовні характеристики економічної безпеки будівельних підприємств. *Економіка та суспільство*. 2025. (74). 6 с. DOI: <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2025-74-6>

5. Паламарчук О., Петришина С. Аналіз факторів конкурентоспроможності будівельних підприємств України. *Економіка та суспільство* 2023. (57). С. 99–107. DOI: <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2023-57-99>

6. Сазонова Л. І. *Порівняльний аналіз розвитку будівельного комплексу і суміжних галузей* (Автореф. дис. канд. екон. наук, Харківська національна академія міського господарства). Харків, 2020.

7. Дмитренко В. І. Проблеми та перспективи розвитку підприємств будівельної галузі. *Вчені записки Університету "КРОК"*. 2020. 2(58). С. 120–127.

8. Державна служба статистики України. (2025). *Індекси будівельної продукції за видами у 2011–2024 роках*. URL: https://ukrstat.gov.ua/operativ/operativ2021/bud/ibp/ibp_u/arh_ibp_11-20u.htm (дата звернення: 10.10.2025).

9. Державна служба статистики України. (2021). *Експрес-випуск: Індекси будівельної продукції (лютий 2021)*. URL: <https://ukrstat.gov.ua/express/expr2021/02/11.pdf> (дата звернення: 10.10.2025).

10. Державна служба статистики України. (2025). *Обсяг виробленої будівельної продукції за видами у 2011–2024 роках*. URL: https://ukrstat.gov.ua/operativ/operativ2014/bud/ovb/ovb_u/ovbp_vyd_u.htm (дата звернення: 10.10.2025).

11. Міністерство розвитку громад, територій та інфраструктури України. (2023). *Аналітичний звіт щодо стану будівельної галузі України*. URL: https://e-construction.gov.ua/files/new_doc/3022061165539755805/2023-

01-23/3dfcae71-308d-4bdc-a2b1-e8bf6eb30598.pdf (дата звернення: 10.10.2025).

12. Київська школа економіки (KSE). (2024, квітень). *Звіт про пошкодження та втрати інфраструктури України (Damages Report, April 2024)*. URL: https://kse.ua/wp-content/uploads/2024/04/01.01.24_Damages_Report.pdf (дата звернення: 10.10.2025).

13. Київська школа економіки (KSE). (2024, листопад). *Оцінка збитків та втрат України, листопад 2024 року (KSE Damages Report, November 2024)*. URL: https://kse.ua/wp-content/uploads/2025/02/KSE_Damages_Report-November-2024-UA.pdf (дата звернення: 10.10.2025).

References

1. Kapral, O. R., P'yatnochka, B., Sekretar, I. V., & Sadoviyak, M. B. (2025). *Stan i napriamy rozvytku budivelnykh pidpryemstv Ukrainy* [State and directions of development of construction enterprises of Ukraine]. *Akademichni vizii*, (42). Retrieved from <https://academy-vision.org/index.php/av/article/view/1936>

2. Palamarchuk, O., & Petryshyna, S. (2023). *Budivelna haluz Ukrainy: stan ta prohnozy* [Construction industry of Ukraine: State and forecasts]. *Ekonomika ta suspilstvo*, (51). <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2023-51-45>

3. Kolesnyk, A. V., & Butenko, O. P. (2024). *Analiz stanu ta tendentsii rozvytku rynku budivelnykh materialiv Ukrainy* [Analysis of the state and development trends of the building materials market of Ukraine]. *Visnyk ekonomiky transportu i promyslovosti*, (64). <https://doi.org/10.18664/338.47:338.45.v0i64.149930>

4. Kapral, O., & Sekretar, I. (2025). *Zmistovni kharakterystyky ekonomichnoi bezpeky budivelnykh pidpryemstv* [Substantive characteristics of economic security of construction enterprises]. *Ekonomika ta suspilstvo*, (74), 6. <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2025-74-6>

5. Palamarchuk, O., & Petryshyna, S. (2023). *Analiz faktoriv konkurentospromozhnosti budivelnykh pidpriemstv Ukrainy* [Analysis of factors of competitiveness of construction enterprises of Ukraine]. *Ekonomika ta suspilstvo*, (57), 99–107. <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2023-57-99>
6. Sazonova, L. I. (2020). *Porivnialnyi analiz rozvytku budivelnoho kompleksu i sumizhnykh haluzei* [Comparative analysis of the development of the construction complex and related industries] (Author's abstract of Candidate of Economic Sciences dissertation, Kharkiv National Academy of Municipal Economy). Kharkiv.
7. Dmytrenko, V. I. (2020). *Problemy ta perspektyvy rozvytku pidpriemstv budivelnoi haluzi* [Problems and prospects of development of construction enterprises]. *Vcheni zapysky Universytetu "KROK"*, 2(58), 120–127.
8. Derzhavna sluzhba statystyky Ukrainy. (2025). *Indeksy budivelnoi produktsii za vydamy u 2011–2024 rokakh* [Construction production indices by types in 2011–2024]. Retrieved from https://ukrstat.gov.ua/operativ/operativ2021/bud/ibp/ibp_u/arh_ibp_11-20u.htm
9. Derzhavna sluzhba statystyky Ukrainy. (2021). *Ekspres-vypusk: Indeksy budivelnoi produktsii (liutyi 2021)* [Express issue: Construction production indices (February 2021)]. Retrieved from <https://ukrstat.gov.ua/express/expr2021/02/11.pdf>
10. Derzhavna sluzhba statystyky Ukrainy. (2025). *Obsiah vyroblenoi budivelnoi produktsii za vydamy u 2011–2024 rokakh* [Volume of produced construction output by types in 2011–2024]. Retrieved from https://ukrstat.gov.ua/operativ/operativ2014/bud/ovb/ovb_u/ovbp_vyd_u.htm
11. Ministerstvo rozvytku hromad, terytorii ta infrastruktury Ukrainy. (2023). *Analitychnyi zvit shchodo stanu budivelnoi haluzi Ukrainy* [Analytical report on the state of the construction industry of Ukraine]. Retrieved from https://e-construction.gov.ua/files/new_doc/3022061165539755805/2023-01-23/3dfcae71-308d-4bdc-a2b1-e8bf6eb30598.pdf

12. Kyiv School of Economics (KSE). (2024, April). *Zvit pro poshkodzhennia ta vtraty infrastruktury Ukrainy (Damages Report, April 2024)* [Report on damages and losses of Ukraine's infrastructure]. Retrieved from https://kse.ua/wp-content/uploads/2024/04/01.01.24_Damages_Report.pdf

13. Kyiv School of Economics (KSE). (2024, November). *Otsinka zbytkiv ta vtrat Ukrainy, lystopad 2024 roku (KSE Damages Report, November 2024)* [Assessment of damages and losses of Ukraine, November 2024]. Retrieved from https://kse.ua/wp-content/uploads/2025/02/KSE_Damages_Report-November-2024-UA.pdf